

[Sønderup.]

landbrugssektor FAO er det blevet oplyst, at bytteforholdet mellem landbrugsvarer og industrivarer siden 1952 er forringet med 20 pct. til ugunst for landbruget. Den tårn, som det har været at tage et udviklingsforløb af den karakter, som disse tal, jeg her har nævnt, er udtryk for, har dansk landbrug selv måttet klare. I andre lande har man i udstrakt grad ladet skatteyderne og forbrugerne betale igennem forskellige ordninger. Dansk landbrug har afbødet den ugunstige udvikling ved gennemført rationalisering og forbedringer af enhver art i et sådant omfang, at yderligere muligheder i så henseende er stærkt på vej til at være udtømt.

Nu kommer så ydermere en tilspidsning af situationen omkring medhjælperespørgsmålet, der efter alt at dømme i løbet af ganske få år kan komme til at antage en sådan karakter, at det ændrer landbrugets hele struktur på så afgørende vis, at det sandsynligvis også får valutariske konsekvenser. Et ekstensivt landbrug, sådan som det toner frem i horisonten, er nemlig ikke nær så valutaskabende som det intensive, der hidtil har præget billedet.

Stillet over for de fremtidsperspektiver, der tegner sig, er det, man spejder efter lempelser og lettelser. Det er da nærliggende, at man peger på den særstilling i negativ betydning, som landbruget indtager, hvad ejendomsbeskatningen angår.

Man kan fra anden side hævde — som også den højtærede minister gjorde det — at en lettelse af ejendomsbeskatningen er af begrænset værdi. Og jeg er selvfølgelig indforstået med, at man ikke ad den vej kan klare alle landbrugets vanskeligheder. Men vi er efterhånden blevet vænnet til at nøjes med lidt, og så vil i hvert fald en løsning af ejendomsbeskatningen efter de retningslinjer, som vi her har antydet, være en retfærdighedshandling.

Det er jo besynderligt, at mens vi i dette land i alle relationer ligefrem frådser i ligheds- og velfærdsbestræbelser, så hører disse begreber op med at fungere, når det drejer sig om landbrugets skatteforhold. Man anvender altid udtrykket faste skatter, når talen er om ejendomsskatterne, men disse skatter er jo netop alt andet end af en fast størrelsesorden. De stiger automatisk

med det offentlige behov. Trods misvækst, trods uheld og negativ indtægt har landbruget uafsladelig skattepligt af betydeligt omfang. I de sidste 20 år er, som ministeren også nævnte det, amtsskatterne steget fra ca. 20 mill. kr. til ca. 167 mill. kr., og i samme periode gik de sognekommunale ejendomsskatter op fra ca. 55 millioner til ca. 235 millioner.

Disse skattebeløb bæres selvsagt ikke af landbruget alene, men de gør det dog for hovedpartens vedkommende og også for den enkelte landmand med væsentlige størrelsesbeløb. Det er egentlig, som om det med bønder og særplichter er en indgroet forestilling, som det næsten ikke er muligt at komme til livs. Kun de færreste tænker over, at blot for så sent som ca. 100 år siden hvilede militærpligten alene på bønderne. I dag har vi almindelig værnepligt udadtil for alle. Det samme princip bør også knæsettes indadtil, når det drejer sig om beskatnings- og erhvervsforhold.

Den faste beskatnings urimeligheder kommer stærkest til udtryk i forbindelse med amtsbeskatningen, men også på det sognekommunale område hersker der på sine steder grelle forhold. Jorden er en forholdsmæssigt aftagende part af nationalværdierne, og landbefolkningen er procentvis i tilbagegang. Det er altså ensbetydende med, som den såkaldte faste beskatning nu virker, at en aftagende befolkningsgruppe skal bære en stedse stigende part af de udgiftsstigninger, som samfundets strukturændringer og den befolkningsmæssige udvikling fører med sig af øgede krav til sygehus- og skolevæsen, vejanlæg, og hvad i øvrigt nævnes kan. Det vil altså i praksis sige, at de, der har skattepligt på fast ejendom, skal tage en forlodspart af disse udgifter og så bagefter sammen med de øvrige skatteydere tage andel i personbeskatningen.

Ihvorvel ejendomsbeskatningen falder tungest ud for landbruget, rækker den i sine virkninger også til de jordløse huse og byejordomrene. Der var især forhen mange, der sparede op med henblik på for egne midler at få skaffet sig eget hus. I dag er man lige ved at gøre det umuligt for disse mennesker fortsat at bebo det hjem, som de i sin tid har pålagt sig afsavn for at kunne erhverve. Først sættes ejendomsskylden i vejret, så skruer man lejeværdien af